

God en zijn volk

Waarom is de wereld zoals hij is? Hoe kunnen de mensen er het beste in leven?

Het Oude Testament gaat in op deze grote vragen. Het allereerste verhaal gaat over God de Schepper. De wereld is zoals hij is omdat God hem zo gemaakt heeft: een goed en prettig thuis voor ieder levend wezen.

Het volgende verhaal gaat over de eerste mensen: Adam en Eva. Zij kozen ervoor om Gods waarschuwingen in de wind te slaan en hun zorgeloze leven in een paradijselijke tuin op het spel te zetten. Als gevolg van hun opstandigheid ontdekten zij dat ze in een wrede wereld woonden waar goed en kwaad met elkaar verweven waren. Ze voelden zich afgesneden van de God die hen had gemaakt.

Vanaf dat moment was de toon gezet. Wie een goed leven leidt, kan erop vertrouwen dat God voor hem zorgt. Wie slecht is, krijgt te maken met de gevolgen van de dingen die hij verkeerd doet.

Toch heeft God, lang geleden, een plan gemaakt om de breuk te herstellen tussen aarde en hemel. God koos een man uit die hij Abraham noemde. Deze Abraham zou de vader van een groot volk worden. Dit volk zou een eigen land hebben in Kanaän en zou welvarend zijn. Door dat

volk, Israël, zou God aan de wereld laten zien hoe de mensen op de goede en juiste manier moeten leven, als kinderen van God.

Maar Abraham was niet volmaakt, en ook zijn afstammelingen waren niet volmaakt – bepaald niet. En toch vergat God hen niet. Toen de Egyptenaren hen tot hun slaven maakten, zond God Mozes om ze hun vrijheid terug te geven en hen naar Kanaän te brengen.

Onderweg gaf God wetten aan Mozes – wetten die het volk de weg zouden wijzen om te leven zoals Gods kinderen bedoeld zijn om te leven. God maakte een overeenkomst – een verbond. Als het volk zich aan de wetten hield, zou God hun God zijn en zou het volk Gods volk zijn. De voorwaarden van deze overeenkomst stonden geschreven op stenen platen die werden bewaard in een gouden kist: de ark van het verbond.

Dit gezang in het Bijbelboek Psalmen doet denken aan het verbond:

*Ergers je niet aan slechte mensen,
wees niet jaloeers op wie kwaad doen,
zij verdorren snel als gras,
zij verwelken als het jonge groen.
Vertrouw op de HEER en doe het goede,
bewoon het land en leef er veilig.
Zoek je geluk bij de HEER,
hij zal geven wat je hart verlangt.*

PSALM 37:1-4

DE SCHEPPING

GENESIS 1-2

DE BIJBEL BEGINT MET HET SCHEPPINGSVERHAAL.
HET WORDT VERTELD ALS EEN GEDICHT.

*D*uisternis, duisternis, donker en diep. . .
Toen kwam de Heer, die glimlachend riep:
'Er zij licht!' Het donker verdween,
de avond werd nacht, de morgen verscheen.
God had gesproken met groot gezag.
Dit was voor de aarde de eerste dag!

De tweede dag: nu maakte God zelf
het prachtige blauwe hemelgewelf.

Op de derde dag maakte God de zee
en deelde het water het volgende mee:
'Laat je golven maar deinen en beuken en slaan!
Ik laat je zien hoe ver je mag gaan!
Want weet: ik maak naast de zee ook het land
van modder en slijk, van steen en van zand.'

*In het begin
schiep God de
hemel en
de aarde.
De aarde was
nog woest
en doods.*

GENESIS 1:1-2

*De aarde kreeg van God te boren:
'Nieuw leven wordt uit jou geboren.'
Zaden ontkiemden en plantjes teer,
de bloemetjes bloeiden en struiken en meer.
Het sappige fruit werd vol en rond,
en viel, toen het rijp was, op de grond.
Zo kwamen er nog meer zaden en bomen
waar lekkere vruchten en noten van komen.*

*Op de vierde dag kwam de zon tot leven
om licht en warmte en leven te geven.
De maan en de sterren in hun twink'lende pracht
hing God aan de hemel als licht in de nacht.*

*De vijfde dag. Plots was er gepiep,
getjilp en gekwetter – een vogel die riep.
Meteen klonk het overal:
geroep, gezang, in berg en dal.
Van laag naar hoog een glijden, zweven,
de hele lucht vol vogel-leven!*

*En diep in de donkere oceaan
zwommen scholen vissen af en aan,
tussen de koralen en de wieren,
de zwierige bloemen die de zee versieren.*

*De zesde dag! God zei:
'Laat al wat leeft en springt –
het huppelend hert, de kalme os,
de lange giraf en de sluwe vos,
de leeuw en ook het lam zo teer,
de jaguar en de grizzlybeer –
laat alles rennen door bos en dal,
op bergen en vlakten, ja overal!'*

Ten slotte maakte God de mens.
Dat was zijn laatste scheppingswens:
'Bijzonder is zijn ziel, zijn kracht.
Ik geef hem over alles macht.
Van wild en tam, van groot en klein
mag hij nu de bewaker zijn.
Voor hem zal elke fruitboom bloeien,
granen en groenten zullen welig groeien.
Hij zal dan oogsten van het land
wat ik hem geef uit milde hand!

*Zijn kinderen zullen zich spoedig verspreiden.
Om hun blijdschap en liefde zal de aard' zich verblijden!'*

*Zo was Gods werk dan echt gedaan,
de zesde dag, nog een te gaan.
Een zachte stilte daalde neer
op heel de schepping van de Heer.
De zevende dag brak aan tot slot.
Het was tijd om te rusten voor God.*

*God keek naar
alles wat hij
had gemaakt en
zag dat het zeer
goed was.*

GENESIS 1:31

DE TUIN VAN EDEN

GENESIS 2–3

HET TWEDE VERHAAL IN DE BIJBEL GAAT OVER ADAM EN EVA EN HOE ZIJ HET KWAAD BINNENLIETEN IN GODS GOEDE WERELD.

God maakte de eerste mens uit het stof van de aarde. Daarna legde God een paradijselijke tuin aan waar de mens in mocht gaan wonen en leven.

Er stonden bomen in die tuin – prachtige bomen. Een zilveren stroom van water zorgde ervoor dat de vruchten aan de bomen vol en sappig waren.

‘Ik wil dat je voor deze tuin zorgt,’ zei God tegen de mens. ‘Je mag de vruchten eten van elke boom die hier staat... behalve van eentje. Midden in de tuin staat de boom van kennis van goed en kwaad. Als je de vruchten van die boom opeet, zul je sterven.’

God keek toe terwijl de mens de tuin verkende. Eerst at de mens wat vruchten. Toen zwom hij in de rivier. Daarna lag hij op de oever en zuchtte terwijl hij zomaar wat bloemen plukte en op de grond liet vallen.

‘Het is niet goed dat hij alleen is,’ zei God. ‘Ik zal een helper voor hem maken.’

God vormde uit aarde allerlei dieren en vogels.

‘Kijk hier eens naar,’ zei God tegen de mens. ‘Jij bent degene die deze schepselen hun naam gaat geven. Er zijn er vast een paar bij waarmee je bevriend kunt raken.’

*God, de
HEER, bracht
de mens dus
in de tuin van
Eden, om die
te bewerken
en erover te
waken.*

GENESIS 2:15

De mens gaf dus de dieren hun namen. Maar hoewel de apen tegen hem krijsten en de vogels vrolijke liedjes zongen, had de mens nog steeds niemand om mee te praten. Ook al keek de hond met trouwe ogen naar hem op en spinde zelfs de wilde kat tevreden naast hem, de mens verlangde nog steeds naar iemand die een echte helper zou zijn.

Toen liet God de mens in een diepe slaap vallen. Terwijl hij sliep, nam God een rib uit zijn lichaam, maakte de wond weer dicht en bouwde uit de rib van de mens een vrouw.

De mens glimlachte toen hij haar zag. 'Dat is iemand van mijn eigen soort,' zei hij. En de man en de vrouw vonden het fijn om samen te zijn. Ze waren naakt, maar voelden geen schaamte. ❧

Van alle schepselen die God had gemaakt was de slang het sluwste dier. Hij kroop naar de vrouw toe terwijl ze alleen in de schaduw zat.

‘Mogen jullie alle vruchten eten die je maar wilt?’ vroeg de slang.

‘Ja,’ antwoordde de vrouw. ‘Er zijn heel erg veel vruchten en ze smaken allemaal verrukkelijk. Alleen de vruchten van de boom in het midden van de tuin mogen we niet eten. Die zijn giftig.’

De tong van de slang schoot heen en weer. ‘Lariekoeke,’ zei hij en zijn hele lichaam sidderde van genot. ‘God wil gewoon een groot geheim voor jullie verborgen houden. Als jullie de vruchten van die boom eten, zullen jullie niet alleen weet hebben van de goede dingen – dat is nu al zo – maar ook van de slechte dingen. Dan zullen jullie als God zijn.’

De vrouw keek naar de vruchten. Ze zagen er zacht en rijp uit en... ja, ze kon er net bij. ‘Ik zou graag zo wijs willen zijn,’ zei ze. Dus pakte ze een vrucht en nam er een hapje van. Verrukkelijk!

‘Hé, proef deze heerlijke vrucht ook eens,’ riep ze tegen de man.

Hij kwam naar haar toe en at ook van de verboden vrucht.

Bijna meteen beseften ze dat ze iets fout gedaan hadden. Ze keken anders tegen de wereld aan. Ze schrokken vooral doordat ze zagen dat ze naakt waren. Meteen begonnen ze bladeren aan elkaar te rijgen om kleren te maken waarmee ze zich konden bedekken.

Die avond kwam God de tuin binnenlopen. De man en de vrouw schaamden zich voor wat zij gedaan hadden en verstopten zich.

‘Waar zijn jullie?’ riep God met vriendelijke stem.

De man kwam uit de schaduw tevoorschijn. ‘Ik... verstopte me,’ zei hij, ‘omdat ik naakt ben.’

God fronste en vroeg: ‘Wie heeft je verteld dat je naakt bent? Heb je soms van de vruchten gegeten die je niet mocht aanraken?’

De man schudde zijn hoofd. ‘Het is niet mijn schuld,’ zei hij. ‘De vrouw die u gemaakt hebt om mijn helper te zijn heeft van de vruchten gegeten en er toen ook een paar aan mij gegeven.’

Toen stapte de vrouw naar voren, ze had tranen in haar ogen. ‘Het is de schuld van de slang,’ zei ze. ‘De slang heeft me bedrogen.’

Een ogenblik was het stil. ‘Dit kan niet zomaar,’ zei God. Zijn stem klonk onheilspellend: ‘Van nu af aan zal de slang op zijn buik rondkruipen en voor eeuwig door de mensen worden veracht.’

Toen zei God tegen de vrouw: ‘Kinderen krijgen zou als iets natuurlijks moeten gebeuren, maar nu zal het pijnlijk en moeilijk worden.’

En tegen de man: ‘Voortaan moet je voor alles hard werken. Je moet zwoegen om de grond te bewerken zodat er gewassen kunnen groeien. Van het werk zul je uitgeput raken. Als je vermoeiende leven eindigt, zal je lichaam tot het stof terugkeren

waarvan het werd gemaakt.’

Tot slot stuurde God de man en de vrouw – Adam en Eva – uit Eden weg.

Ze huilden toen ze hun paradijselijke tuin verlieten. Ze wisten dat ze nooit weer zouden eten van de boom van het leven. Hun nakomelingen zouden de aarde bewonen, maar zou er onder hen iemand zijn die als vriend van God zou leven? *

*En nadat
bij hem had
weggejaagd,
plaatste hij ten
oosten van de
tuin van Eden
de cherubs en
het been en
weer flitsende,
vlammende
zwaard.*

GENESIS 3:24

NOACH

GENESIS 6–9

TERWIJL DE MENSEN ZICH OVER DE HELE AARDE VERSPREIDDEN,
NAM HET KWAAD STEEDS MEER TOE.

God had een goede wereld gemaakt, maar de mensen hadden gekozen voor het kwade.

Sterker nog: het leek erop dat er altijd wel ergens oorlog gevoerd werd; het ging er meedogenloos en hardvochtig aan toe. 'Ik heb er behoorlijk spijt van dat ik de wereld heb gemaakt,' riep God uit. Maar toen herinnerde hij zich Noach – een vredelievende man.

God ging met Noach praten: 'Er komt een overstroming die deze slechte wereld zal wegspoelen,' zei God. 'Ik wil dat je een boot gaat bouwen. Zorg dat alles wat nodig is om straks een nieuwe wereld te beginnen in die ark komt.

Neem je gezin mee op de boot – je vrouw, je drie zonen en hun vrouwen. Verder van elke diersoort minstens één paar: een vrouwtje en een mannetje. Van sommige huisdieren en van alle vogels neem je zeven paar mee.'

Noach luisterde naar de instructies die God hem gaf over hoe hij de ark moest bouwen. Het zou een enorm vaartuig worden met drie dekken en een deur aan de zijkant. Met zijn zonen werkte Noach er hard aan om de boot duurzaam en waterdicht te maken. Zijn vrouw en schoondochters zorgden ervoor dat er genoeg

voedselvoorraad in de boot geladen werd..

Toen was het tijd om de dieren bij elkaar te brengen. Wisten de dieren dat er een ramp op komst was? Op de een of andere manier kwamen ze allemaal tevoorschijn – vanuit hun geheime plekken in de heuvels, bossen en moerassen, en vanaf de verste vlakten. Sommige dieren huppelden, andere snuffelden om zich heen, weer andere stapten traag voort. De vogels doken in kleine zwermen naar beneden en daalden neer op het dak van de ark. Vlinders dansten in de deuropening, totdat het tijd was om de deur te sluiten.

Daarna begon het te regenen, zoals God had gezegd. Het was alsof de sluizen in de hemel waren opengegaan, het regende dat het goot! Het water vulde de stromen en rivieren totdat ze buiten hun oevers traden. Er kwamen grote plassen in de weilanden en watervallen in de bergen. Het water steeg steeds verder – het steeg uit boven de huizen en de bomen. Het ging over de heuvels heen en bedekte de bergen.

In de hele wereld was er niets, behalve Noach en de zijnen in zijn ark... En nog steeds bleef het regenen, dag na dag na dag. Week na week. Veertig dagen en nachten lang. De vloed bedekte de aarde als een reusachtige zee.

God was Noach niet vergeten. Toen het juiste moment aangebroken was, zond God een wind die de regenwolken wegblijs. Het water zakte. Op een dag begon de ark, die zo lang had rondgezwalkt, te trillen en te schudden, toen hij met veel gekraak vastliep op een rotsrand. Er was geen land te zien, maar binnen een paar weken zagen Noach en zijn gezin de bergtoppen rondom hen als kleine rotseilandjes verschijnen.

‘Misschien is er land verderop dat wij niet kunnen zien,’ deelde Noach op een dag mee. ‘Ik ga een raaf vrijlaten om te zien of hij iets kan vinden.’

De raaf fladderde de lucht in. Iedere keer dat Noach de raaf losliet, vloog hij in steeds grotere cirkels om de ark heen, totdat hij voorbij de horizon verdween.

Noach zuchtte teleurgesteld en ging een duif zoeken. ‘En terugkomen, hoor!’ zei hij streng; de duif schrok ervan. Maar toen Noach de duif liet gaan, glimlachte hij erbij.

In het licht van de zonovergoten hemel zagen ze de zilveren duif rondvliegen, maar hij keerde al snel naar Noach terug, al klapperend met z’n vleugels.

‘We proberen het later nog een keer,’
zei Noach.

Na een week stuurde Noach de
duif er weer op uit. Deze keer vloog
de duif uit het zicht en was hij een paar uur
weg. Maar tegen de avond kwam hij terug; in
z’n bek hield hij een vers, groen olijfblaadje.

Noach danste bijna van vreugde door de ark terwijl
hij het nieuws vertelde. ‘Kijk eens naar dit blaadje!
Ergens op aarde is het al zo lang droog geweest dat er
planten groeien. Het nieuwe begin is er!’

Toen Noach de duif een week later weer naar buiten
liet, kwam de vogel niet terug.

In de ark heerste een opgewonden stemming. De
grond waarop de ark was vastgelopen, was bijna
droog.

God zei tegen Noach: ‘Het is tijd om de ark te
verlaten. Laat de dieren vrijuit gaan zodat ze jongen
kunnen krijgen en de aarde kunnen vullen. Maak een
nieuw thuis voor je gezin, opdat je kleinkinderen
krijgt en achterkleinkinderen.

En denk eraan: ik beloof dat ik nooit weer alle
levende wezens zal vernietigen. Het wisselen van de
seizoenen zal doorgaan zolang de wereld bestaat.’

Noach deed de grote deur open. Wat een feest was
het toen de dieren haastig dribbelden en sprongen en
wegvloegen om een nieuwe woonplek te vinden. Vogels
zweefden hoog de lucht in, voordat ze achter de
horizon verdwenen.

*‘Zolang de aarde
bestaat, zal er
een tijd zijn
om te zaaien en
een tijd om te
oogsten.’*

GENESIS 8:22

Aan de hemel stond een regenboog.
'Kijk!' zei God tegen Noach. 'Die boog is het
teken van mijn belofte, mijn eeuwigdurend verbond
met alle levende wezens.' *